

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Föräldrars inställning till förskoleverksamheten –
*En studie som jämför föräldrars inställningar mellan två
stadsdelar i Göteborg*

Linda Arvidsson och Anna-Lena Sundelin

”Inriktning/specialisering/LAU370”

Handledare: Helena Stensöta

Examinator: Folke Johansson

Rapportnummer: HT07-2490-02

Abstract

Examensarbete inom lärarutbildningen

Titel: Föräldrars inställning till förskoleverksamheten – *En studie som jämför föräldrars inställningar mellan två stadsdelar i Göteborg*

Författare: Linda Arvidsson och Anna-Lena Sundelin

Termin och år: Höstterminen 2007

Kursansvarig institution: Sociologiska institutionen

Handledare: Helena Stensöta

Examinator: Folke Johansson

Rapportnummer: HT07-2490-02

Nyckelord: förskola, förälder, föräldrar, barn, inställningar, Gårdsten, Torslanda, förväntningar, etnicitet, lärare, kultur, tutelage, contract, Gemeinschaft, Gesellschaft

Syfte: Vårt syfte med den här studien är att undersöka ifall föräldrars inställning till olika frågor inom förskoleverksamheten är olika eller lika mellan stadsdelarna Torslanda och Gårdsten.

Huvudfråga: Hur ser likheterna och skillnaderna ut, vad är det är likt eller olik, mellan inställningarna hos föräldrarna i Gårdsten och Torslanda.

Metod: I vår studie över likheter och skillnader mellan Gårdsten och Torslanda har vi valt att göra en kvantitativ enkätundersökning. Detta för att få så stor bredd på frågorna inom förskoleverksamhetens område som möjligt.

Resultat: Vi kom fram till att det fanns många frågor som berör förskoleverksamheten, där det var stor skillnad i föräldrarnas inställning mellan stadsdelarna. Inom andra områden var svaren mer lika. Alla föräldrar vill sina barn det bästa och detta utläste vi i enkätsvaren men föräldrarna kunde inte få fram detta till lärarna. Även information som lärarna ger ut går inte hela vägen fram av en mängd olika orsaker. Gårdstens och Torslandas problematik handlar om att få en bättre arbetsmiljö för barnen men föräldrarna vill nå fram till detta på olika sätt. Jämlikhet och rättvisa är områden som båda stadsdelarna behöver arbeta med.

Betydelse för läraryrket: Vi har i vår undersökning sett att kommunikationen med föräldrarna i Gårdsten inte sker så lätt, språket är en barriär i samarbetet. Här behövs det arbetas mycket med kommunikationen för att den skall ske tillfredsställande enligt föräldrarnas svar i vår undersökning. Det vi tar med oss i vår kommande lärarkarriär från denna uppsats är föräldrarnas tankar.

Förord

Denna kurs har varit mycket spännande och vi har några personer att tacka för hjälpen. Dels vår snälla handledare Helena Stensöta som startat upp oss genom att hjälpa oss med litteraturen. Under arbetets gång har vi arbetat tillsammans men läst litteraturen var för sig. Vi har träffats och diskuterat fram hur vi ska fortskrida med arbetet. Enkätfrågorna fick vi fram genom brainstorming och en utrensning och justering av dem gjorde vi med hjälp av handledaren. Vi startade upp vår textsamling direkt på en datafil i Word. Våra stadsdelar där vi gjort vår enkätundersökning valde vi ut utifrån vår verksamhetsförlagda utbildning. Vi valde att gå ut till förskolorna för att snabbt kunna få ett insamlat material hellre än att skicka via brev. Vi vill tacka föräldrarna från båda stadsdelar för deras delaktighet som vi är mycket nöjda med. Vi vill även tacka personalen på förskolan för deras tålamod när vi tog föräldrarnas tid i anspråk samt att vi hade deras tillåtelse att möta föräldrarna på deras arbetsplats.

Vi vill även tacka Ebba, Zimba och Per för deras tålamod under det här arbetet.

Och till sist vill vi tacka vår vän Henrik som läste arbetet och kom med värdefulla och givande kommentarer, Tack och kram till dig!

Tack till Er alla!

Anna-Lena och Linda

Innehållsförteckning

• Inledning	6
• Upplägg av examensarbetet	7
• Problemformulering, syfte och frågeställning	8
• Teoretisk anknytning	9
Statens roll.....	9
Gesellschaft och Gemeinschaft.....	9
Historik om föräldrars delaktighet.....	9
Föräldrarollen.....	10
Dagens läroplan för förskolan som kom 1998.....	11
Tutelage och contract.....	11
Lärarnas roll.....	11
Svensk kultur och de andras kultur.....	14
Våra förväntningar och förgivet tagande.....	14
Gårdsten VS Torslanda.....	14
• Metod och tillvägagångssätt	16
Avgränsning.....	16
Metod.....	16
Tidigare forskning.....	16
Ut med enkäten.....	17
Andra avgränsningar.....	17
Problem.....	17
Resultatredovisningen.....	17
Det slutliga arbetet.....	18
• Resultatredovisning	19
Ålder på våra föräldrar.....	19
Vem hämtade barnen på förskolorna?.....	19
Vilka är föräldrarna?.....	19
Vad tycker föräldrarna om förskolan?.....	19
Barnens arbetsmiljö och öppettider.....	19
Läroplanens relevans.....	20
Och vad tycker de om förskoleklassen?.....	20
Föräldrarnas vilja.....	20
Lärarnas behörighet och egenskaper.....	20
Förtroende och jämställdhet.....	20
Hur är det med informationen?.....	21
Vad skall förbättras.....	21
• Slutdiskussion	22
Introduktion.....	22
Daghem, förskola, förskoleklass – vad är det?.....	22
Viktigt och bra med förskola.....	23

Föräldrars förväntningar på lärare.....	23
Lärarens egenskaper.....	24
Vår yrkesroll.....	24
Viktig information.....	25
Genus och arbetsmiljö för barnen.....	25
Helt enkelt olika utgångspunkter.....	26
Hur ser det nu ut egentligen?.....	26
Statens inblandning.....	26
Könsbundet eller jämställt.....	27
Forskning för framtiden	27
• Slutord.....	28
• Referenslista.....	29
Litteraturlista.....	29
Elektroniska källor.....	30
• Bilagor.....	31
Bilaga 1 – enkätformuläret.....	31
Bilaga 2 – Utdrag från skollagen gällande förskoleverksamhet....	33

Inledning

Göteborgs kommun är indelad i 21 stadsdelar. I Göteborg är det stor skillnad gällande det sociala, kulturella och de ekonomiska förutsättningarna. Stadsdelarna är segregerade även om det pågår ett aktivt arbete för att ändra på detta. Vår kommande yrkeskarriär inom förskoleverksamheten berör dessa frågor extra mycket eftersom det är många föräldrar både med svensk- och utländsk bakgrund som i mötet med förskolan för första gången träffar den svenska förskolekulturen. Föräldrarnas betydelse för förskolans personal har varierat genom utveckling från barnträdgårdar, daghem till förskola. Den kultur som vi lever i idag, har en föreställning om barns behov, om lärares och föräldrars roller och vilken betydelse alla har för varandra. Vi har alla fördomar om olika kulturer, till och med om oss själva.

Denna enkätundersökning handlar om likheter och skillnader mellan stadsdelarna Gårdsten och Torslanda. Likheterna och skillnaderna kan vi jämföra mellan de svar från enkäten som vi fått från föräldrarna. Torslanda och Gårdsten är med fördomsfulla glasögon sett två helt olika kulturer. Torslanda är en välbärgad stadsdel med villor och radhus. Föräldrarna har arbeten som klassas som hög status medan Gårdsten inte alls är lika välbärgad utan där råder en stor arbetslöshet, människorna bor i lägenheter i höghus. Torslandas invånare är till största delen svenskar och har en svensk kultur. Gårdsten är mångkulturellt med invånare från olika delar av världen, vilket ger den rådande mångkulturen. Båda stadsdelarna ligger utanför Göteborg och har olika förutsättningar att erbjuda sina invånare gällande boende och livskvalitet. Några frågor som vi haft med i enkäten är huruvida föräldrarna är yrkesarbetande eller ej, deras land där de kommer ifrån, samt många frågor rörande föräldrarnas inställning till förskoleverksamheten, lärarna och barnens arbetsmiljö. Enkäterna delades ut till två förskolor i varje stadsdel.

Alla föräldrar vill sina barns bästa men vad som är det bästa för barnen blir en fråga med delade meningar utifrån hur föräldrarna ser på uppfostran och lärande, samt vilka förutsättningar föräldrarna har i sitt liv. Rollen som föräldrar har är inte den samma som lärarens. Problem kan uppstå i samarbetet mellan föräldrar och lärare eftersom deras ingång i relationen kommer från olika riktningar. Föräldern har med sig sina egna erfarenheter och känslor för barnet in i relationen och läraren utgår från sina erfarenheter med utbildningen och läroplanen i ryggen. Är det skillnader och likheter mellan föräldrarnas inställning till förskoleverksamheten om man jämför Torslanda och Gårdsten?

Vi är förvånade över att så lite forskning har gjorts på föräldrarnas förväntningar och inställningar till förskoleverksamheten. Till grund för våra teorier ligger framförallt Gunilla Ladbergs (1978) intervjuer med förskolelärare och föräldrar men även Christina Gars (2006) teori gällande tutelage- och contract- relationen mellan lärare och föräldrar. Det som kommer att bli intressant är att se om det finns några likheter och skillnader mellan Gårdstens och Torslandas föräldrar när det gäller deras inställningar och förväntningar.

Upplägg av examensarbetet

Denna uppsats handlar om likheter och skillnader i inställning till förskoleverksamheten, mellan föräldrar ifrån Gårdsten och Torslanda. För att förstå våra utgångspunkter börjar vi med en kort redogörelse där vi beskriver barnträdgårdarnas föräldrasamverkan från Alva Myrdals tid till dagens förskola. Vi beskriver hur föräldrarna vid olika decennier inkluderats eller exkluderats i verksamheten.

Sedan klargör vi hur vi tänkt om statens roll, föräldrarollen och lärarrollen. Genom att redovisa resultatet av vår undersökning om föräldrarnas inställning till olika frågor rörande förskoleverksamheten vill vi visa på föräldrarnas betydelse för verksamheten.

Fördomar är något som alla människor bär med sig och vi har valt att fokusera på likheter och skillnader mellan två tillsynes olika föräldragrupper ifrån två olika stadsdelar i Göteborg. I varje stadsdel besökte vi två förskolor där vi från varje förskola fick ett tiotal svar. Sammanlagt har vi fyrtiofem enkätsvar som vi redovisar i resultatredovisningen.

Enkätundersökningen är uppbyggd på olika frågor som ger ett kvantitativt underlag. Frågorna gäller verksamheten, lärarna och barnens arbetsmiljö och enkäten finns i slutet på uppsatsen (se bilaga 1).

Vi väljer att inte ha med en redovisning av förskolans utveckling i vårt arbete för att vi anser att denna finns väldokumenterad i *Förskolans utveckling – fakta och funderingar*, skriven av Gunnel Johansson och Inga-Britta Åstedt, samt även i andra böcker och avhandlingar. Vi har däremot valt att ha med vissa delar som gäller föräldrarnas-, lärarnas- samt statens roll, detta för att visa relationen rollerna emellan. Dessutom vill vi visa vår utgångspunkt om ordet kultur som begrepp, samt den etniska och kulturella bakgrunden som vi ser påverkar föräldrarnas inställningar till förskoleverksamheten.

Vi har även med kapitlet Våra förväntningar och förgivet tagande där vi med egna ord har beskrivit hur vi ser på Gårdsten och Torslanda. I grunden för stadsdelarnas olika utseende och förutsättningar ligger deras historia, hur och varför de vuxit fram till de stadsdelar som de är idag.

Kapitel metod och tillvägagångssätt tar upp vår arbetsgång. Vilken litteratur och hjälp vi har fått. Därefter kommer slutredovisningen. Sist har vi vår slutdiskussion, referenslista samt bilagor.

Problemformulering, syfte och frågeställning

Efter att ha läst kurslitteratur samt förstudier till denna uppsats, ser vi att vårt problem gällande vilka inställningar föräldrar har är av stor vikt att undersöka. I den kurslitteratur som vi hitintills läst under vår utbildning har barnens roll samt lärarens roll varit stora delar och det forskas mycket inom dessa områden. Men vi tycker att det finns vissa brister rörande diskussion och forskning kring föräldrarnas roll i samverkan med förskoleverksamheten som gör att sammanhanget tappar en viktig del. Som lärare måste vi i vår dagliga verksamhet samarbeta med föräldrarna och bemöta dem på ett bra sätt. Denna undersökning gör oss mer medvetna om hur föräldrarna ställer sig till olika frågor inom förskoleverksamheten. För att förstå lärarnas dilemma mellan föräldrarnas förväntningar och arbetsuppgiften, som är läroplanen, vill vi se lite även på statens roll som styrande organ.

Syftet med vår studie är att genom enkätundersökning ta reda på föräldrars inställningar till förskoleverksamheten. Göteborg är en segregerad stad med kulturella skillnader mellan stadsdelarna. För att få fram de kulturella skillnaderna eller likheterna valde vi den mångkulturella stadsdelen Gårdsten och den svenskkulturella stadsdelen Torslanda.

Vår frågeställning är ifall föräldrarna har samma eller olika inställning till förskoleverksamheten i Gårdsten och Torslanda.

Teoretisk anknytning

I det här kapitlet går vi igenom den litteratur och de teorier vi hittat som finns, gällande relationen mellan föräldrar och lärare inom förskoleverksamheten. Vi börjar med att klargöra statens roll. Fortsätter med en historisk genomgång om hur föräldrarnas delaktighet har sett ut sedan barnträdgårdarna från 1900-talets början samt hur föräldrarollen ser ut. Därefter tar vi upp läroplan för förskolan (Lpfö98) och vad den säger om samarbetet med föräldrarna. Eftersom ansvaret ligger på läraren att följa läroplanen så gör vi en redogörelse över lärarrollen. Vår frågeställning handlar om likheter och skillnader mellan två stadsdelar med olika kulturer, därför är det också viktigt att vi diskuterar kulturbegreppet och vår förståelse om stadsdelarna Gårdsten och Torslanda.

Statens roll

Idag heter den verksamheten som barn i åldrarna 1-5 år befinner sig i förskola. Förskola är inte en form av skola så som förskoleklassen är men förskolan styrs av skollagen samt tillhör Utbildningsdepartementet. Den tillsynsmyndighet som förskolan har är Skolverket. Detta gör att förskolan är en del av skolgången för svenska barn mellan 1 och 18 år (Pramling Samuelsson 1999:21).

Riksdagen beslutade år 2001 att införa allmän förskola för fyra- femåringar samt för barn till föräldralediga och arbetslösa, detta gäller från den 1 januari 2003. Kommunen är skyldig att ha förskoleverksamhet till dessa föräldrar (från <http://www.skolverket.se/sb/d/383>, se bilaga 2).

Statens roll är att skapa en gemenskap, en gemensam värdegrund, lagar och regler som skall gälla i hela Sverige. Läroplanen är till för att styra vad Sveriges barn ska lära sig i förskola och skola. Det finns även lokala styrdokument som gäller för kommunen och även specifika för stadsdelens arbetsområden. Alla dessa är till för att ge ramar åt människorna som lever i Sverige. Wellros säger att dessa ramar överförs genom socialisation. (Wellros 1998:17)

Gesellschaft och Gemeinschaft

För att läsaren skall förstå vårt resonemang i den här uppsatsen anser vi att förklaringar till några begrepp behöver göras innan kapitlet inleds.

I *Prismas lilla tyska ordbok* (1997) finner vi att Gesellschaft betyder sällskap, samhälle, samfund, bolag, bjudning. Gemeinschaft i samma ordbok betyder gemenskap.

Begreppsparet Gesellschaft och Gemeinschaft brukar användas i sammanhang där det moderna samhällets framväxt beskrivs. I stora drag innebär Gesellschaft affärsrelation eller offentlighetskap. Gemeinschaft innebär gemensamhetskap eller privatheten. Johan Asplund har skrivit *Essä om Gemeinschaft och Gesellschaft* (2004) begreppsparets djupare innebörd förklaras.

Historik om föräldrars delaktighet

Genom 1900-talets decennier har frågan om föräldrarnas förväntningar på och inblandning i förskolans verksamhet gått fram och tillbaka. Det har varierat mycket mellan vad man vill uppnå med ett samarbete och hur mycket kontakt lärarna bör ha med föräldrarna.

Under 1930-talet ansåg man att principer vid uppfostran skulle vara lika både i hemmet och i barnträdgårdarna. Barnträdgårdarna var början till dagens förskola, som Alva Myrdal är en

känd förespråkare för. Det ansågs viktigt att dagens händelser och förtroenden lärare och föräldrar emellan skulle leda till att alla skulle fostra barnen bättre. Stort ansvar lades på mammorna att de skulle passa sina barn och lära sig att se på barnen som lärarna gör (Johansson, Åstedt 1996:213). Mötet med föräldrarna gick ut på olika saker. Mödrasamkväm var till för mödrarna, där de hade trevligt och kunde samtala och ta itu med praktiska bestyr. Föräldrasamkväm skedde sällan och vid dessa tillfällen var papporna med. Dessa möten var mer till för att visa upp vad barn och mammor gjort under året. Det sågs som en slags redovisning av aktiviteter som skett. En del festligheter fanns då det kunde komma flera hundra föräldrar. Dessa skedde oftast under ett höstkalas, till jul och till våravslutningen. (Johansson, Åstedt 1996:214-215)

Fram till nu präglas samarbetet mellan föräldrar och lärare av Gesellschaft. Föräldrarna och lärarna möts på ett offentligt plan. (Gars 2006:88) Det fanns strikta regler på hur man som förälder beter sig och hur man uppför sig. Så kommer 60-talet och ett varmare samarbete mellan föräldrarna och lärare skapas då man bestämmer att besök skulle göras på daghemmen. Med 70-talet kommer en syn då föräldrarna är deltagare och mycket med i barnens introduktion i daghem och lekskola (Johansson, Åstedt 1996:217-220). Samarbetet präglas nu mer av en Gemeinschaft känsla, vi hör ihop och är en gemenskap. (Gars 2006:88) 1986 bestämdes att föräldrar skulle ha rätt att ta ut kontaktdagar för att kunna vara med i barnens verksamhet. I slutet av 80-talet talade man också om föräldrarnas och lärarnas olika roller. Man började ifrågasätta ifall man gjorde rätt som lät föräldrarna vara med i verksamheten. Föräldrar och hemmet har en typ av uppsättning regler och förskolan och lärarna en annan. Klarar barnen av dessa olika regelverk som man utsatte dem för? Ja, barnen skulle klara av det bestämde man, det skulle dessutom vara utvecklande (Johansson, Åstedt 1996:221-224). 1987 konstateras att förskola och hem har olika roller. Föräldrarnas delaktighet ifrågasätts. Eftersom föräldrarna har olika förutsättningar och möjligheter till deltagande inom förskoleverksamheten, ansåg man att det kan leda till att vissa barn får fördelar (Johansson, Åstedt 1996:222).

Föräldrarollen

Föräldrar med barn på förskola är idag en konsekvens utav att mammor under 1900-talet känt sig ”isolerade och ’insnöade’ när de var hemma, att de känner sig värda något när de arbetar och att det är stimulerande att utträta någonting”(Ladberg 1978:19-20). Men att ha sina barn på förskola är även kopplat till ett skuldbeläggande framförallt på mammorna under tidigare decennier (Gars 2006:21). Ladberg (1978) beskriver hur föräldrarna önskar att de hade kunnat ha tid och ork, mer än föräldrarna anser sig ha i sin livssituation. Föräldrarna berättar däremot att de anser att förskolan är en trygghet eftersom lärarna är utbildade. Lärarna anses därför vara bättre på att ta hand om barnen än vad föräldrarna själva är i Ladbergs (1978) undersökning. Dessutom är barnen mestadels av den vakna tiden på institutionen och detta påverkar barnen (Gars 2006:51). Detta leder som sagt till skuldkänslor och många föräldrar skämmer bort sina barn med leksaker, samt så får föräldrarna svårt att vara bestämda och svårt att sätta gränser mot barnen (Ladberg 1978:22-23).

Ladberg (1978) skriver att föräldrarna tycker det är en fördel att det finns daghem för där är personalen utbildad. Men sedan säger föräldrarna att det inte spelar någon roll om de har utbildning utan att det är personligheten som är viktig (1978:25).

Ladberg (1978) beskriver missförståndet mellan föräldrar och lärare. Föräldrar vill inte komma och störa verksamheten och uppfattas då av lärarna som ovilliga och oengagerade. Lärare och föräldrar ska vara engagerade. 1900-talets utveckling av förskolans samarbete med

föräldrarna har gått från att mamman har haft huvudansvaret för barnpassningen och drivit samarbetet med lärare, till dagens verksamhet där det allt oftare även är pappor som hämtar sina barn på förskolan. Vi säger att det på 2000 talet även finns en skuld känsla hos papporna att de inte har tid att ta hand om sina barn.

Det gör att även mammor i allt större grad kan och har möjlighet att söka sig till sådana arbeten som tidigare var mansdominerade. Samhället i stort får en större förståelse för omvårdnads och serviceyrken. I det långa loppet leder detta till att styrande organisationer får andra erfarenheter än de fått tidigare. I debatten om jämställdhet som pågår i media kan det leda till en mer omsorgsfull styrning utav staten (Stensöta 2004).

Dagens läroplan för förskolan som kom 1998

Läroplanen är lärarnas uppdrag ute i förskolor och skolor. Men det står inte i läroplanerna hur läraren ska arbeta med de olika bitarna, det är upp till läraren. En viktig del av läroplanen är att läraren skall samarbeta med föräldrarna.

Ur Lpfö 98: "Arbetslaget skall... samarbeta med hemmen när det gäller barnens fostran och med föräldrarna diskutera regler och förhållningssätt i förskolan"

Enligt *Lpfö 98* skall lärare hålla utvecklingssamtal med föräldrarna. Det ligger på lärarens ansvar att samarbeta och diskutera med föräldern/föräldrarna om barnet och dess vistelse på förskolan.

Tutelage och Contract

I *Prismas engelska ordbok* (2006) finns ordet tutelage med betydelsen förmyndarskap, undervisning, (hand)ledning. Contract betyder kontrakt, avtal, överenskommelse.

Lärarnas roll

Gars (2006) beskriver hur en lärare känt att hennes yrkesroll haft olika förväntningar och krav på sig, utav föräldrar från två olika platser som läraren arbetat på. Läraren beskriver föräldrar i ett äldre, väletablerat villaområde med en typ av inställning. Inställningen kan beskrivas som att föräldrarna inte ser ner på lärarna utan mer ser sig själva som jämlikar. Föräldrarna vet och kan själva mycket om barnuppfostran och barnhälsa eftersom de kanske har läkare i släkten. Gars använder uttrycket contract för relationen mellan dessa föräldrar och personal. Läraren fortsätter att beskriva hur skillnaden i inställningen hos föräldrarna var ifrån en miljonprogramsförort. Där vänder föräldrarna sig till lärarna och förväntar sig att få hjälp av de professionella och såg upp till dem. Här använder Gars uttrycket tutelage för att läraren är förmyndare, handledare till föräldrarna (Gars 2006:20).

"Vi står alltid i en tät relation till vår omgivning och vår samtid. För att fungera måste vi finna den tonart som gäller för att inte spela falskt. Undervisning kan sägas styras av ambitionen att *låta elever vidareutveckla sina tidigare erfarenheter*. Detta kräver förståelse för varje enskild elevs erfarenhetsvärld. Inlevelseförmåga och 'kulturell rörlighet' blir centrala kompetenser för undervisaren" (Kernell 2002:53).

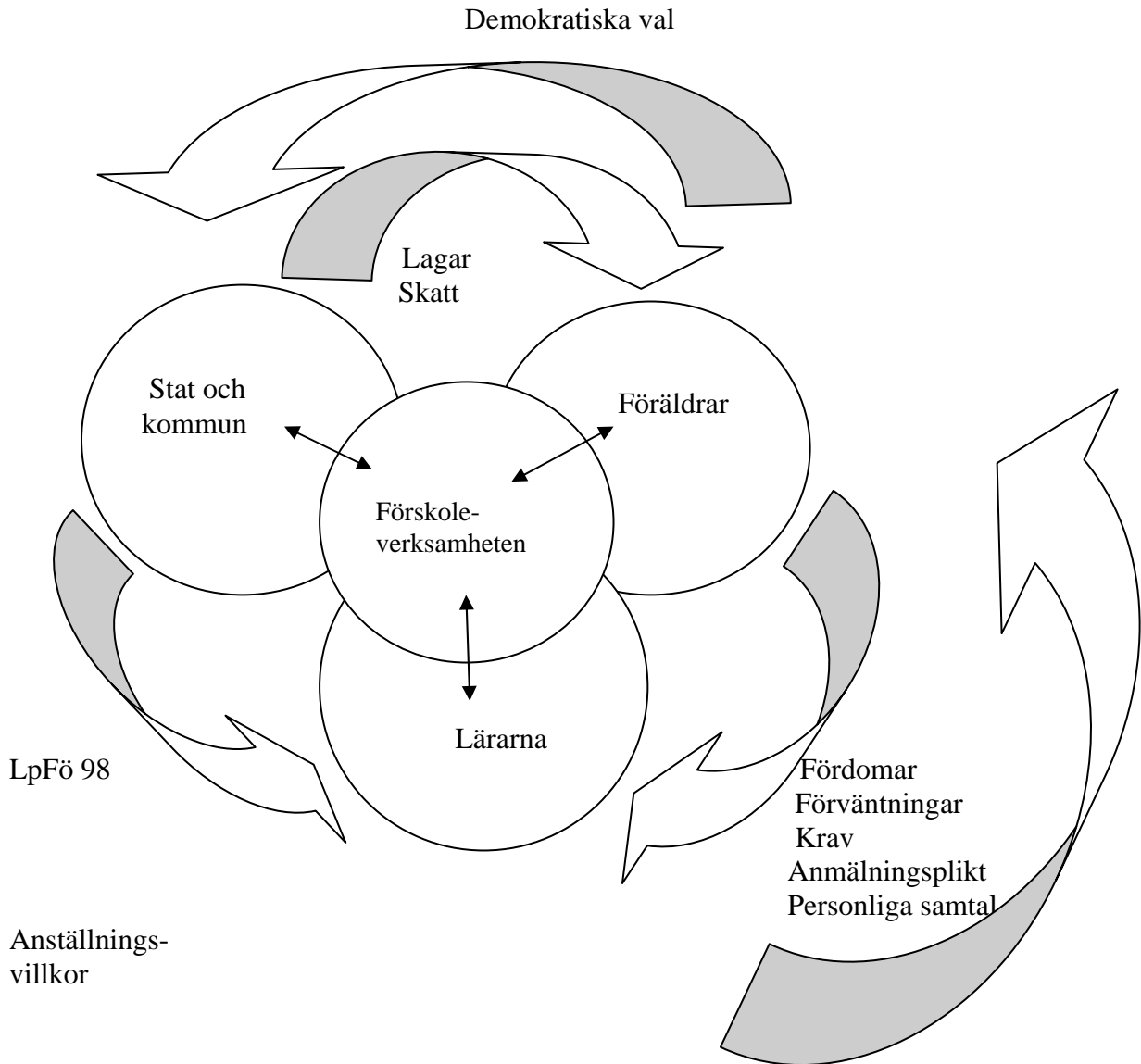
Enligt Ladberg(1978) kunde lärarna vara osäkra inför mötet med föräldrarna. Det innebar ibland konflikter om huruvida läraren ska lägga sig i mötet barn och förälder emellan. Lärarna tyckte att det var osäkert ifall de skulle agera i olika situationer. Som om att lärarna la sig i om de fann en situation där barnet och föräldern samtalade, exempelvis vid påklädningen när barnet berättar hur det varit under dagen och barnet inte berättar korrekt. Det blir ett dilemma för lärarna när föräldrarna tycker att det är läraren som ska komma och berätta om det är något som är fel (Ladberg 1978:47).

”Det som är normalt i en kultur kan verka onormalt i en annan. Ofta blir skillnaderna extra påtagliga i mötet med människor från andra länder. Det vi upplevt som självklart har, i mötet med deras alternativ, blivit problematiserat. Vi har upptäckt att det gemensamma omdömet – det sunda förnuftet – fått konkurrens av andra förhållningssätt” (Kernell 2002:56)

Kernell fortsätter med att ”det sunda förnuftet”, alltså det som en människa ser som förgivet taget, är oerhört svårt att se och att ändra. Han menar att läraren inte kan lära sig alla skillnader som människor har kulturellt, men att om läraren har ett i grunden öppet och nyfiket förhållningssätt, så kan läraren möta kulturkrockar som kan uppstå med det främmande (Kernell 2002:56).

Det vi vill visa med vår modell nedan är rollernas olika delaktighet och påverkan i förskoleverksamheten. Vi visar även hur de påverkar varandra.

Modell 1

Föräldrar kan påverka stat och kommun genom demokratiska val. Staten och kommunen bestämmer över hur förskoleverksamheten ska finansieras samt dess organisation. Stat och kommun bestämmer genom läroplanerna lärarnas uppdrag. Lärarna har genom sitt uppdrag skyldighet att påverka föräldrarna och verksamheten. Föräldrarna påverkar både lärarna och förskoleverksamheten genom sin livssituation.

Svensk kultur och de andras kultur

Wellros beskriver att socialisation innebär att överföra värdegrunden som samhället vilar på till de nya i vårt samhälle(1998:17). De nya är både våra barn och invandrare som kommer till Sverige.

”Människor i alla samhällen har föreställningar och idéer om världen och de sociala relationer de ingår i som inte bara är helt personliga, utan som de delar med andra människor i sin omgivning, dvs. de är socialt producerade och i någon form kollektiva. Men denna tanke om att kulturella föreställningar är kollektiva är problematisk, eftersom människor har olika sociala erfarenheter och positioner, vilket gör att de tänker och uppfattar fenomen på olika sätt. Det betyder att ett samhälle aldrig är homogent” (Norman 1996:16).

Med citatet ovan vill vi belysa att även om vi i våra förgivet tagna synpunkter blir generaliserande och fördomsfulla, så ser vi även att det inte är på det viset i Gårdsten och i Torslanda. Alla är vi unika på vårt eget sätt. Gårdsten består av en gemenskap med egna ramar och sociala regler och Torslanda består av en annan även om båda stadsdelarna ligger i Göteborg, i Sverige.

Våra förväntningar och förgivet tagande

Vårt urval av stadsdelarna kommer sig utav variationerna mellan förskolorna. Två förskolor ligger i Torslanda och två i Gårdsten.

Utifrån vad vi observerat är Torslanda ett över- medelklass område. Vi tror att föräldrarna där har högre förväntningar på att förskolan ska vara mer skola med mer organiserade lektioner. Vi tror att föräldrarna även har barnen längre tid på förskolan, eftersom båda föräldrarna är välutbildade och har högstatusarbeten. De bor i hus, har minst en bil, ofta två. Kraven på barnen är att de skall få lära sig så mycket som möjligt, hela tiden. Både mamma och pappa tar ut föräldraledighet, lämnar och hämtar på förskolan. Lärarens status i förskolan är inte hög, dem ses som barnpassare av vissa föräldrar tror vi. Vi kopplar det till Gars beskrivning av ett välbärgat område (Gars 2006:20-21).

Vad vi har observerat i Gårdsten är att det är en mångkulturell, arbetarklass stadsdel. Vi tror att det är mycket arbetslöshet och att de som har jobb, de jobbar i industrin eller kör taxi. Oftast bor man i lägenheter, tillsammans med släktingar – mor och farföräldrar. Har man tur har man en bil. Föräldrarna har en inställning till förskoleklassen att den går att hoppa över, att den är onödigt skillnad från förskolan som vi tror att de tycker är viktig. Mammorna i Gårdsten är hemma längre med barnen. Vissa föräldrar skickar äldre syskon att hämta de yngre på förskolan. Lärare i Gårdsten har högre lön än i Torslanda på grund av att det anses mer riskabelt att jobba i Gårdsten. Det anses kräva mer av en lärare i Gårdsten i form utav att hitta tolk, engagemang vid exempelvis utvecklingssamtal som inte sker under en halvtimme utan kan ta längre tid. Vi kopplar det till Gars beskrivning av miljonprojektsområdet (Gars 2006:20-21). Torslanda är till skillnad från Gårdsten en kultur som anses vara mer homogen och etniskt svensk och rutiner kan följas lätt. Detta är en fråga om jämställdhet, demokrati och social trygghet för oss som blivande lärare. Det vi vill ha ut är ifall det finns likheter och skillnader mellan Gårdsten och Torslanda gällande föräldrarnas inställning till olika frågor inom förskoleverksamheten.

Gårdsten VS Torslanda

”Att arbeta på dagis innebär ett ständigt ifrågasättande av verksamheten, i norra Botkyrka förmodligen mer än på andra ställen. Blotta närvaron av alla dessa barn med olika ursprung och språk, och deras föräldrar med sina vanor, seder och sätt att uppfostra sina barn ställer särskilda krav på personalen. Mycket av det som föräldrarna och barnen för med sig till dagis är annorlunda i förhållande till det dagispersonalen är van vid att möta. Rutiner och förhållningssätt ställs på ända och nya grepp tvingas fram.”(Ronström, Runfors, Wahlström 1998:87)

Som Botkyrka beskrivs i texten, så ser vi även att det kan vara i Gårdsten. Mångfald av kulturer och annan etnicitet än svensk präglar hela stadsdelen till skillnad från Torslanda. Torslanda har inte samma kulturella problematik som Gårdsten utan stadsdelen kan kategoriseras som svensk etniskt. Eftersom stadsdelen är mer homogen blir inte problematiken densamma. Men däremot kan problem liknande de som finns i Gårdsten, såsom jämlikhet och lika värde även finnas i Torslanda, om än som en annan sida av myntet.

Våra egna erfarenheter säger att i Gårdsten är det svårt att få föräldrarna att förstå att barnet saknar något som extrakläder eller att regnstället är för litet. Här ger läraren barnen en uppmaning att de ska säga till sin mamma eller pappa att köpa nytt eftersom det är barnet som kan det svenska språket. Till dess att läraren har gjort sig förstådd eller till dess barnet har sagt till, så finns det reservkläder på lager. Det är utifrån våra egna iakttagelser som vi kan göra en jämförelse mellan studien gjord i Botkyrka och Gårdsten. Däremot är det svårare att hitta en beskrivning av kulturen i Torslanda eftersom det svensketniska sällan hamnar under forskarnas ögon. Forskning som sker i dessa förskolor handlar mer om barnets intellektuella utveckling än om problem gällande kulturkrockar.

”Däremot kan vi i sådana homogena yrkesgrupper behöva disciplinera oss mer än andra för att undvika hemmablindhet” (Kernell 2002:61-62).

Detta kapitel är till för att beskriva vilka teorier vi har om vårt arbete. Hur samarbetet med föräldrarna sett ut, hur föräldrarollen, lärarrollen samt statens roll ser ut i förhållande till förskoleverksamheten. Vi vill kort med vår modell visa hur rollerna påverkar varandra. Denna modell är inte komplett eftersom mellanmännsliga relationer är mer komplicerade. Lärare kan vara föräldrar själva och hamnar då även i föräldrarollen. Utan att ta med det perspektivet så håller modellen för vår teori om rollernas uppdelning samt påverkan på varandra.

Metod och tillvägagångssätt

I detta kapitel beskriver vi arbetets gång, hur vi avgränsat oss och vilka problem vi haft.

Avgränsning

Ifrån första början av denna uppsatsskrivning fick vi avgränsa oss. I början av vårt arbete ville vi se och jämföra om förväntningarna förändrades hos föräldrarna när deras barn gick i förskoleklass. Efter samtal med handledaren valde vi att ge ut enkäterna till föräldrar i förskola. Vi tror att denna avgränsning är lämpligare eftersom det skulle bli för många variabler, om vi delar ut enkät både på förskoleklass i mångetniskt område, samt i en förskola i ett svensketniskt område. Vår avgränsning till förskolan räcker inte utan vi har valt att även ta med den etniska aspekten i form av att dela ut enkäterna i två stadsdelar, den ena i mångkulturella Gårdsten och den andra i svenskkulturella Torslanda. På det här viset blir vår erfarenhet och kunskap från utbildning inom inriktningen kultur och språk för tidigare åldrar tillvaratagen. En undersökning med etnisk jämförelse ger knorren på arbetet. Vår avgränsning till de valda stadsdelarna är inte enbart deras kulturella utseende utan även att dessa var stadsdelar där vi hade vår verksamhetsförlagda utbildning. Detta underlättade kontakten med föräldrar och personal. Vi anser att det likaväl hade varit möjligt att göra jämförelse mellan andra stadsdelar i Göteborg.

Metod

I början av arbetet funderade vi på olika undersökningsmetoder. I det här arbetet hade intervjuer kanske varit mer intressant om vi hade börjat med en förundersökning som skulle leda till enkätfrågor. Vi valde dock enkäten eftersom vår frågeställning avgränsar oss till ifall det finns likheter och skillnader mellan Torslandas och Gårdstens föräldrars inställningar, till olika aspekter inom förskoleverksamheten. Det var mycket svårt att bestämma och skriva frågorna på ett bra sätt i enkäten och vi hade svårt att begränsa oss till vilka frågor vi ville ställa. Hur skulle vi formulera frågorna så att båda stadsdelarna förstod dem. Vi fick ta hänsyn till att i den ena stadsdelen hade inte den största andelen föräldrar svenska som modersmål. Mycket är intressant och allt vi får veta kan hjälpa oss i vår yrkeskarriär. Under de omständigheter som vi haft ser vi att vårt val av metod ändå är tillräcklig för att nå fram till ett resultat på vår frågeställning. Urvalet av föräldrarna bestämde vi att det skulle vara de föräldrar som kom och hämtade barnen den dagen vi var på avdelningen.

Tidigare forskning

Efter samtal med handledaren valde vi att göra den litteraturstudie vi gjort. För att förstå varför föräldrakontakten ser ut som den gör idag har vi fått studera litteratur gällande relationerna och samarbetet mellan föräldrar och lärare bakåt i tiden, hur den kan ha sett ut då. Vår litteraturstudie består av *Förskolans utveckling* (1996) av Johansson och Åstedt. Boken beskriver som titeln anger förskolans utveckling från Alva Myrdals barnträdgårdar till 90-talets moderna syn på förskola. *Utvecklingssamtal* (2006) av Gars hade ett viktigt innehåll om föräldrakontakten, och är den som vi bygger vår teori på i vår analys av föräldrarnas inställningar till lärarna. Under arbetets gång insåg vi hur vår tidigare kurslitteratur påverkat oss och hur stor del av dessa som bygger på vårt resonemang i den här uppsatsen. Litteratur om kultur och begrepp som identitet och språk har varit oss behjälpliga. Även i den litteratur som vi studerade hittade vi boktips som vi fick användning av.

I övrigt var det mycket svårt att hitta litteratur eller tidigare forskning gällande föräldrars förväntningar. Ingen av oss skribenter är förälder så det var svårt att föreställa sig vad man skulle tycka och tänka som förälder. Utifrån dessa aspekter gav det oss idén att studera samt

redogöra lärarrollen, föräldrarollen samt statens roll var för sig. De olika rollerna har olika sätt att närma sig förskoleverksamheten.

Ut med enkäten

I början på december gick vi ut med våra enkäter. I stadsdelen Gårdsten hade lärarna förberett att vi skulle komma och göra enkätundersökning. Vissa föräldrar tog emot oss och enkäten med glädje och tyckte det verkade intressant. Några föräldrar bad om hjälp för att kunna besvara frågorna. Andra som verkade stressade ville inte eller hade inte tid. En del barn hämtades av syskon eller andra släktingar. I Torslanda visar föräldrarna en positiv inställning till att svara på enkäterna, även om de säger att de har bråttom så sätter de sig gärna och deltar. Vi fick ihop 45 enkätsvar från 45 föräldrar, 21 i Gårdsten och 24 i Torslanda. För att behålla anonymiteten på deltagarna väljer vi att enbart referera till Torslanda eller Gårdsten istället för förskolornas namn.

Andra avgränsningar

Vi har gjort en avgränsning på vårt arbete till att beskriva samarbetet mellan föräldrar och lärare genom att ta upp de olika rollerna som dessa har. Förskolans utveckling finns väldokumenterad och den är intressant, dock inte för vår undersökning. Vår historiska avgränsning går vid att beskriva hur samarbetet med föräldrarna sett ut tidigare. Det är föräldrarnas inställning till förskoleverksamheten som är i fokus. Och det faktum att den är gjord i två stadsdelar som utifrån sett är helt olika.

Problem

Nu i efterhand kan vi se att vi skulle haft mer information och kunskap om att skriva enkätfrågor. Vi hade kunnat jämföra och studera en annan enkät för att lära oss hur man skriver enkätfrågor på ett bra sätt. Våra enkätfrågor är bra men har brister i form av fel språkanvändning där svarsalternativen inte blir språkligt korrekta. Enbart kryssfrågor hade också underlättat. Det hade även om vi hade kunnat begränsa oss kunnat få ett kvalitativt svar på någon av aspekterna som vi hade med hellre än att ha så många olika frågor.

Kunskap i datorprogrammet SPSS hade också underlättat vårt arbete och gett oss mer tid till att koncentrera oss på själva texten istället.

Resultatredovisningen

Vid resultatredovisningen kategoriserade vi svaren på några av våra frågor. Dels var det frågan om vilken som är den viktigaste information som föräldern förväntar sig få. Vi kategoriserade upp svaren mellan hälsa, social kompetens, allmänt om utveckling, annan information/problem, händelser, sådant som gäller den vuxnes ansvar samt inget svar och icke kategoriserbara svar. Det var även svaren som föräldrarna gett om den optimala lärarens egenskaper i tre olika delar, arbete, personlighet samt kommunikation. Uppdelningen gjorde det lättare att analysera svaren.

Programmet Windows SPSS som vi använt för att kunna analysera enkätsvaren visade procentsatser, programmet visade även medelvärde och hur många som svarat eller saknades på varje fråga. För att underlätta avläsningen av procentresultatet har vi avrundat till hela procent (Essaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wägnerud 2002:374-376).

Det vi ser i vår undersökning är att det är många föräldrar som blandar ihop begreppen dagis, förskola och förskoleklass. Detta tror vi kan påverka svarsresultatet. Föräldrar verkar inte ha stor koll på vad som är vad. Vad innebörden med namnen är och vilken typ av institution det blir när man använder namnet. Dagis eller daghem är föräldrade begreppet, de är

föregångaren till förskolan. Förskola är barnets första skola, första steget i det livslånga lärandet. Förskoleklassen är steget mellan förskolegruppen och skolklassen. Den är till för att barnen skall bilda gemenskap och få en känsla av hur det kommer att bli i skolan.

Det slutliga arbetet

Efter att vi fört in vårt resultat och skrivit ut svaren kunde vi analysera vårt arbete. Nu började det riktigt svåra skrivandet.

Resultatredovisning

Utifrån våra val av förskola och undersökningsmetod så är vi glada och tacksamma över det stora antal svar vi har fått. Föräldrarna visade stort tålamod och även om de var stressade tog dem sig tid. Antalet enkätsvar blev sammanlagt 45 stycken och nästan alla har svarat på kryssfrågorna. I Torslanda var dock andelen skrivna svar större än i Gårdsten. Procentsatserna är avrundade till heltal för att underlätta läsningen.

Ålder på våra föräldrar

I Torslanda svarade 24 föräldrar mellan åldrarna 30-48 år på enkäten och i Gårdsten svarade 21 föräldrar mellan åldrarna 26-46 år.

Vem hämtade barnen på förskolorna?

Den dagen vi gjorde vår undersökning i Torslanda var papporna duktiga och hämtade sina barn, 9 pappor kom och hade tid att svara på vår enkät. I Gårdsten var de inte så dåliga heller utan där var det ändå 5 pappor som hämtade sina barn.

Vilka är föräldrarna?

Av Gårdstensföräldrarna som svarade kom största delen ifrån Sverige och Irak (19 % vardera).

52 % av dem arbetar inom lågstatusarbeten exempelvis städare och inom restaurangbranschen samt studerande. Resten 48 % svarade inte på frågan.

De Torslandaföräldrar som svarade att de har arbete var 88 %. Av dessa svar är deras yrken av typen chefer och ledarpositioner. De andra 12 % svarade att de var hemma. 88 % av föräldrarna kommer från Sverige.

I Gårdsten fanns föräldrar som hade upp till 6 barn men det var endast 5 % svarat på detta, de flesta 86 % av föräldrarna har 1-3 barn. I Torslanda hade de flesta 2 barn (75 %).

Vad tycker föräldrarna om förskolan?

I Torslanda värderas förskolans existens mycket högt, 92 %. Dessutom vill 13 % att det skall vara lek i förskolan.

I Gårdsten tyckte 5 % att förskolans existens inte alls var viktig. Men det var hela 48 % av Gårdstensföräldrarna som tyckte motsatsen och föräldrarna anser att det ska vara lek i förskolan (43 %).

I Torslanda vill 21 % att det ska vara lite mer som lektioner i förskolan.

I båda stadsdelarna tycker föräldrarna att barnen ska få vara med och bestämma över sin tid på förskolan lagom mycket, 38 % i Gårdsten och 54 % av föräldrarna i Torslanda.

Barnens arbetsmiljö och öppettider

Barnens arbetsmiljö i förskolan är mycket bra säger 38 % av föräldrarna i Torslanda medan endast 24 % av Gårdstensföräldrarna anser det samma. Det föräldrarna i Gårdsten skulle vilja förändra är lokalerna, dels få varmare och bättre lokaler men de vill även ha en förskola som är nattöppet. Dock var det 48 % som inte svarat på denna fråga. I Torslanda vill föräldrarna ha mindre barngrupper och att förskolan håller öppet, upp till en timme längre samt att förskolan

skulle öppna tidigare. Om föräldrarna fick välja skulle de 8 % som svarat i Torslanda ändra på tiderna medan i Gårdsten skulle 28 % vilja ändra öppettiderna.

Läroplanens relevans

I Torslanda anser 38 % av föräldrarna att läroplanen för förskolan är relevant för verksamheten jämfört med i Gårdsten där endast 14 % tycker det. Dessutom är det hela 29 % i Gårdsten och 13 % i Torslanda som anser att den är varken eller. Spontana kommentarer på enkäterna som föräldrar hade skrivit var att de antingen inte hade sett läroplanen eller att den borde förenklas för föräldrarna.

Och vad tycker de om förskoleklassen?

Förskoleklassen är inte lika viktig som förskolan för Torslandaföräldrarna. På den frågan tyckte bara 54 % att det var viktigt att det finns förskoleklass. Dessutom vill 21 % att det skall vara mer lektioner i förskoleklassen jämfört med de 38 % som tycker det skall vara både lek och lektioner. I Gårdsten tyckte 10 % att förskoleklassens existens inte är viktig men ändå var det 48 % som tyckte motsatsen (och det är vi lärare glada för). 29 % ansåg att det skulle vara lektioner i förskoleklassen och 10 % anser att det ska vara både lek och lektioner.

Föräldrarnas vilja

Gårdstensföräldrarna är kluvna när det gäller ifall de anser att deras vilja blir uppmärksammasad/hörd. Ingen förälder har svarat medelvärde på den här frågan utan 47 % har kryssat i negativa värden där de anser att deras vilja inte blir uppmärksammasad/hörd. 38 % har kryssat i positiva värden och därmed tycker att deras vilja blir uppmärksammasad/hörd. Det blir en stor skillnad till Torslandaföräldrarna där 63 % svarat positiva värden och bara 13 % som svarat negativa värden, det var ingen som kryssat i de två lägsta negativa värdena. 25 % av Torslandaföräldrarna har kryssat i medelvärdet – varken eller, att deras vilja blir uppmärksammasad/hörd.

Lärarnas behörighet och egenskaper

Lärarnas behörighet är viktig anser Torslandaföräldrarna där 92 % av dem har svarat från medelvärdet till maxvärdet. Likaså är det i Gårdsten där 81 % tycker det är viktigt. Men det är även 24 % av föräldrarna i Gårdsten som svarat ett medelvärde och 10 % som anser att det inte alls är viktigt med lärarnas behörighet.

Torslandaföräldrarna använder ordet lyhörd som en av alla personliga egenskaper som den optimala läraren ska ha. Andra ord är pedagogisk, snäll, glad och positiv. I Gårdsten säger föräldrarna att den optimala läraren ska lyssna samt kunna pratasa med. Svaren från Gårdsten är jämt fördelat mellan egenskapsord inom kategorierna arbetet, personligheten samt vid kommunikationen. Till skillnad från Torslanda där personliga egenskaper används mest i enkätsvaren.

Förtroende och jämställdhet

Torslandas föräldrar har stort förtroende för lärarna i förskolan 75 %. I Gårdsten är variablerna större mellan att inte ha förtroende, hela 10 % har det inte, till att förtroendet är stort 29 %. I Gårdsten anser 24 % av föräldrarna att de blir bedömda/betygsatta under utvecklingssamtalen. Medan i Torslanda anser endast 4 % att de blir det.

I Gårdsten anser endast 14 % att de är jämställda med läraren till skillnad mot Torslandas 50 % av föräldrarna. Däremot är det 4 % av föräldrarna i Torslanda (men inte en enda i Gårdsten) som tycker att de inte är jämställda med läraren under utvecklingssamtalen

Hur är det med informationen?

Både Torslandas (67 %) och Gårdstens (81 %) föräldrar tycker att informationen som de får är viktig. Den viktigaste informationen för föräldrarna är hur barnet utvecklas och det är framförallt den sociala kompetensen som lyfts fram. Annan viktig information är vad som har hänt, händer och kommer att hända, både med barnet samt aktiviteter i verksamheten.

I Torslanda anser föräldrarna att de har fått information via föräldramöte, utvecklingssamtal och muntligt och i Gårdsten är det 14 % av föräldrarna som anser att de fått information via föräldramöten. 72 % anser att de fått information under utvecklingssamtal.

Vad skall förbättras?

I Torslanda anser 25 % av föräldrarna att det inte finns något att förbättra eller att det redan är bra, det är så många som 58 % som inte ens svarade på frågan. Men de 17 % som skrivit på vilka specifika förbättringar de vill ha, har svarat mindre barngrupper alternativt mer personal, de vill att personalen ser till att alla barnen är med och får vara med i leken. Dessa föräldrar vill ha bättre genusperspektiv och att pojkar och flickor får möjlighet att pröva icke traditionella pojk- flicksysslor. I Gårdsten är det 57 % som inte svarat på frågan men de som svarat anser att det ska vara en och samma person som håller i barnet, att föräldern ska få ha samtal. Gårdstens föräldrar önskar även bättre språk kunnighet och ett friare klimat.

Slutdiskussion

Nu kommer vi att diskutera vårt resultat och jämförelsen mellan föräldrarnas inställningar, mellan stadsdelarna Gårdsten och Torslanda.

Introduktion

Nu när undersökningen är avslutad sitter vi med många tankar som snurrar i huvudet. Under vår utbildning har många frågor stötts och blötts. Vi såg att det finns en konflikt mellan föräldrarollen och lärarrollen. Föräldrarna tar hand om sina barn med hjärtat och lärarna tar hand om barnen med hjärnan får vi berättat för oss på föreläsningarna. Inget är egentligen mer fel eller mer rätt. Föräldrar och lärare har helt enkelt olika roller. Vilket också litteraturen skriven av Ladberg (1978) och Gars (2006) bekräftar för oss.

Daghem, förskola, förskoleklass – vad är vad?

Vi stötte på tankar hos en del föräldrar där det visar sig att de blandar ihop institutionernas namn dagis, daghem som är föregångaren till förskola samt förskoleklass. Begreppet förskoleklass verkar otydligt för föräldrarna. Vi tolkar det som att inte alla föräldrar förstår vad förskoleklassen är till för. I förskolan är barnen i en grupp under flera år. I förskoleklassen bildas nya grupper med barn från olika förskolor. Barnen går ett år ihop och bildar en grupp. I vissa fall skiljs de åter när de börjar första klass. Vi kan förstå föräldrarnas förvirring. I andra fall när gruppen följs åt och tillsammans börjar första klass kan barnen ägna större tid åt skolarbetet än att bilda gruppgemenskapen. Under förskoleklass året får barnen även en känsla av hur det är att gå i skolan. Det är naturligtvis olika inställningar och förutsättningar i olika förskoleklasser hur den organiseras men vi har nu försökt att förklara den största skillnad mellan institutionerna. Vi tolkar svaren som att i Torslanda finns synen att förskolan är undervisning och att barn ska lära sig och kan lära sig. Medan i Gårdsten ser föräldrarna att barnen är på förskola och leker. Skillnaden tror vi ligger i att Torslandaföräldrarna haft möjlighet att följa med i diskussionerna gällande förskolan som institution i media, dagspress samt verksamhetens informationsmöten. De har förstått att det livslånga lärandet börjar i förskolan. I Gårdsten finns i våra ögon språkbarriären mellan föräldrarna och samhället vilket gör att dessa föräldrar inte lika lätt följer med i media, dagspress samt verksamhetens informationsmöten.

Lärare jobbar aktivt med att förmedla deras verksamhet som bygger på läroplanerna, på olika sätt till föräldrar. Eftersom det är lagstadgat att kommun skall ordna med allmän förskola från det att barn är 4-5 år undrar vi om föräldrarnas inställning är att förskolan är nödvändig (se bilaga 2). Även om det på sätt och vis är oväsentligt eftersom föräldrar arbetar så har de egentligen inte något val att välja bort förskola. Det finns möjlighet att gå över till första klass direkt, det året barnet fyller 6 år. Förskoleklassens existens sågs som mindre viktig i båda stadsdelar. Föräldrarna kanske ser förskoleklassen som ännu ett år i förskola?

Enligt Ladberg (1978) talar föräldrar om att de tycker det är bra att barnen har någonstans att vara under dagen, de förutsätter att barnen har det bra. Samtidigt säger föräldrarna att de har dåligt samvete över att de lämnar sina barn.

Det kan vara så att föräldrarnas tro att förskola är obligatoriskt som gör att de inte tycker annat än att den är bra. Föräldrarna enligt Gars (2006:52) satte barnen i daghem, inte för att de tyckte det var bra utan för att de var tvungna. Idag däremot är barnen i förskolan för att föräldrarna tycker det är bra utifrån andra kriterier än vad föräldrarna hade att ta ställning till då Ladberg gjorde sin undersökning.

För ett antal decennier tidigare var det andra kulturella värderingar som styrde vad föräldrar tyckte om daghem än vad det är för kulturella värderingar idag.

Diskussionerna angående betyg i första klass eller inte är också något som kan diskuteras om det är kulturell styrning men om konsekvensen av det leder någon vart. Det är en annan fråga. I media och press är detta ett hett ämne just nu och man kan inte undgå att fundera över vad betyg betyder. I en tidningsartikel med finansminister Anders Borg på svenska dagbladets hemsida fick vi funderingar utifrån ämnet till våra frågor om hur mycket skola det ska vara i förskola respektive förskoleklass. Vi vet att det inte är en kvalitativ undersökning ifall föräldrarna anser det skall vara betyg i förskolan, utan vår undersökning är mer en öppen fråga som guidar oss i vilken riktning föräldrarnas inställning går.

Viktigt och bra med förskola

I Ladbergs intervjuer visar det sig att föräldrarna vill se positivt på daghem. De tycker att det är en fördel att det finns. Vår undersökning visar också att föräldrarna tycker det är viktigt att förskola finns men det är inte alltid de är så nöjda.

Liksom Ladbergs undersökning visar så uppfattar inte föräldrarna i vår undersökning att lärares behörighet alltid är det viktigaste. Utan det är de personliga egenskaperna som är viktigare. Lärarna anses vara experter vilket gör att föräldrarna själva hamnar i underläge. De blir passiva i samspelet och väntar på att lärarna ska komma och säga till om det finns problem. Som förälder tror vi att man hamnar i en underlägsen situation under utvecklingssamtalen, eftersom läraren enligt föräldrarna "vet bäst". Lärares anmälningsplikt kan också vara det som tynger förälder som har svarat att de inte är jämställda med läraren (se bilaga 2).

Föräldrarnas förväntningar på lärare

Gars (2006) teori att det finns olika synsätt hur föräldrar ser på läraren innebär antingen att föräldern ser på läraren som en handledare eller förmyndare. Samarbetet eller relationen bygger på tutelage. Det andra synsättet innebär att föräldrarna ser på läraren som en jämlike. Denna relation bygger mer på ett avtal eller ett kontrakt - contract (Gars 2006:18-20).

Våra förväntningar i vår undersökning uppfylldes, att Torslandaföräldrarna skulle visa en relation inställning av slaget contract. Torslandaföräldrarna har ett stort förtroende för lärarna, de känner sig inte bedömda eller ojämnställda under ett utvecklingssamtal. I vår undersökning är det bara 4 % av Torslandaföräldrarna som känner sig bedömda.

Av Torslandaföräldrarna var det hälften som inte svarat på frågan om vilka förbättringar de skulle vilja göra. Det tolkar vi som att Torslandaföräldrarna skulle kunna vara hemmablinda, de som inte svarade tyckte allt var bra. Kernell anser att det är just i sådana fall som man ska ha större disciplin på sig att försöka se, för att kunna förbättras och utvecklas. Torslanda har en annan samhällsproblematik än Gårdsten som föräldrar bör vara uppmärksamma på.

Gårdstenföräldrarnas relation till läraren skulle vara mer av tutelage enligt våra förväntningar. På sätt och vis är det så men Gårdstensföräldrarna har inte fullt ut tutelage synen på läraren därför att i enkätsvaren svarade 14% av föräldrarna att de ansåg sig vara jämställda med läraren. Däremot kan det vara så, att lärarna beter sig på ett tutelage sätt mot föräldrarna, men det säger inte vår undersökning. Detta tror vi skulle kunna förklara den förbättring gällande språkkunighet samt det friare klimat som Gårdstensföräldrarna önskade. Gårdstensföräldrarna har också stort förtroende för lärarna men det är lika många som känner sig bedömda eller betygsatta. Det vi tror är en av anledningarna till att det ser ut på det här

sättet är att lärarna och föräldrarna ligger på olika språkliga nivåer. Vi menar inte att någon är sämre än någon annan utan bara att det finns brister hos lärarna att nå föräldrarna språkmässigt. Om Gårdstensföräldrarna fick ändra på något skulle de vilja ha ett friare klimat och bättre språkkunnighet. Tyvärr visar inte vår undersökning på vilka sätt eller hur föräldrarna menar detta ska uppnås.

Lärarens egenskaper

Det är ett komplext dilemma som beskrivs här. Det är viktigt att lärare har behörighet anser föräldrarna. Men när föräldrarna beskriver den optimala läraren så kommer det fram att det är mest personliga egenskaper som föräldrarna vill att läraren ska visa. Det kanske inte är så att föräldrar tycker det är absolut viktigt med lärare som har behörighet, en lärarexamen utan det kan vara viktigare att personkemin stämmer. Föräldrarna har skrivit in olika positiva egenskaper som lärare bör ha som mer kan betraktas som personlighetsdrag, då blir vi konfunderade över hur viktigt det är vad som lärs ut på lärarprogrammet. Det vi lär oss är ett förhållningssätt gentemot barn och föräldrar som bl.a innebär att ha en positiv inställning till det livslånga lärandet. Förhållningssättet innebär att vara glad, lyhörd, pedagogisk och se till individen. Så då blir inte föräldrarnas beskrivning av den optimala läraren så fel. Det var just lyhörd, positiv och pedagogisk som föräldrarna ansåg att den optimala läraren ska vara. Oavsett hur vi som lärare egentligen är för dagen, känner oss oengagerade, trötta eller ledsna, så ingår det i vår yrkesprofession att gå utanför oss själva och vara engagerad, glad och lyhörd ändå. Under den tiden på dagen vi är lärare så är det bara barnen som får stå i fokus. Vi, lärare, får inte låta våra personliga problem ta för stor plats i verksamheten och framförallt inte i mötet med barnen. Att avstå helt från sitt personliga jag är naturligtvis inte möjligt i mellanmänskliga relationer eftersom vi alltid är de vi är.

Vid resultatredovisningen kategoriserade vi svaren på några av våra frågor. Dels var det frågan om vilken som är den viktigaste information som föräldern förväntar sig få. Vi kategoriserade upp svaren mellan hälsa, social kompetens, allmänt om utveckling, annan information/problem, händelser, vuxen ansvar samt inget svar och icke kategoriserbara svar. Det var även svaren som föräldrarna gett om den optimala lärarens egenskaper i tre olika delar, arbete, personlighet samt kommunikation. Uppdelningen gjorde det lättare att analysera svaren. Nej, det var inte lätt att kategorisera egenskaperna men en urskiljning gjordes som att vara glad, positiv som är personliga egenskaper till skillnad från att se varje barn, pedagogisk som är egenskaper i arbetet. Lyhörd, lyssnande och går att prata med tillhör kommunikativa egenskaper i vår kategorisering

Vår yrkesroll

Samarbetet mellan hem och förskola har setts som viktigt i Ladbergs (1978) intervjuundersökning som hon gjorde på 70-talet. Det viktiga är att föräldrar och lärare vet vad som sker med barnen när barnen vistas antingen i hemmet eller på daghemmet skriver hon. Men föräldrarna har inte ansvar att berätta vad som händer i hemmet.

Däremot underlättar ett samarbete eftersom det är barnets kriser och erfarenheter som finns i fokus. Barnets värld blir de vuxnas värld i interaktionen (Norman 1996:25). Läraren gör bedömning av barnen men även på föräldrarnas lämplighet eftersom lärare har anmälningsplikt om de upptäcker missförhållanden. Ingen vill väl vara en dålig förälder. Detta kan bli problem när en svensketnisk lärare börjar i en mångkulturell skola ifall läraren inte är medveten om kulturella skillnader i uppfattning om barn och barnuppfostran.

I vår utbildning anser vi att det är en brist på innehåll när det gäller vår lärarroll som skall stötta föräldrarna. Enligt *Lpfö 98* skall förskolan hjälpa och stötta föräldrar i deras ansvar för barnens hälsa och utveckling. Vi vet inte vad vi ska säga när föräldrarna kommer och har frågor eftersom vår utbildning inte har behandlat sådana frågor. Bristen ligger exempelvis gällande omvårdnad om barnet, hur länge är det okej för barn att suga på napp, ha blöja, natrutiner, barnsjukdomar m.m. Hur skall vi som lärare kunna möta dessa frågor och vara föräldrar behjälpliga och stöttande ifall vi inte mött dessa i utbildningen?

Vi tyckte att det var spännande att få reda på vad föräldrar tänker och vad som förväntas av oss som blivande lärare. Det finns massa rapporter ur lärarens synvinkel och synen på barn. Föräldrar har en annan roll än vad lärare har. Men som Gars (2006) diskuterar i sin bok har rollerna närmast sig varandra, vilket gör att det är svårare att dela på dem. Föräldrarna har blivit mer professionella och lärarna har närmast sig föräldrarollen i mötet. Gars talar om detta samarbete som den delade vården mellan föräldrar och lärare. Vi diskuterar *Gemeinschaft* och *Gesellschaft* och att dessa har närmast sig varandra i vår moderna tid. Dagens teknik gör det möjligt att hålla kontakten med nära och kära i alla möjliga sammanhang. Idag är det ingen som lyfter ett ögonbryn över att någon talar om sina privata saker i mobiltelefon på spårvagnen. *Gemeinschaften* har flyttat uti *Gesellschaft*.

Viktig information

Det vi ser som en stor uppgift för oss som lärare är att ha bättre möten för informationsutdelning. Det går att tydliggöra innebörden av läroplanen och verksamhetens mål som man arbetar efter. Det är upp till pedagoger och rektorer att ta itu med detta. I vår undersökning visade det sig att det fanns föräldrar som inte hade sett läroplanen vilket vi tycker kan vara oroväckande. Men vi vet inte vad det beror på, det säger inte vår undersökning. Dock anser vi att resultatet av vår undersökning definitivt stödjer utveckling av ett bättre bemötande av föräldrar i Gårdsten. Lärarna bör förbättra sitt sätt att ge ut information och möta föräldrarna på ett bättre sätt. Eftersom det var så få av Gårdstensföräldrarna som ansåg att de fått information under föräldramöten kan lärarna se över hur de lägger upp sina föräldramöten. Utvecklingssamtalen var övervägande det sätt som Gårdstensföräldrarna ansåg att de fick information på. Kan det vara så att dessa föräldrar sitter med i ett föräldramöte utan att förstå vad som sägs? Vår undersökning säger inte hur föräldramötena ser ut och vad som sägs på dem men vi kan diskutera skillnaden mellan svarsalternativen mellan stadsdelarna. Ett utvecklingssamtal sker vanligtvis mellan lärare och förälder men i Gårdstens fall kanske en tolk är med i mötet. Ett sådant möte ger helt andra förutsättningar än ett möte med tiotal föräldrar. Den skillnaden är viktig att vi som lärare tar i beaktande för att i förväg veta vilken typ av information vi ger ut under ett föräldramöte och hur den mottas av föräldrarna. Torslandaföräldrarna ansåg sig däremot att de fått information via föräldramöte, utvecklingssamtal samt muntligt. Det är betydligt fler sätt att ta emot information än uppfattningen i Gårdsten. Det kan vara därför Torslandaföräldrarna inte ansåg att den informationen som de fick var lika viktig som Gårdstensföräldrarna tyckte att deras information som de fick var.

Genus och arbetsmiljö för barnen

I en tid anser man att barn har en viss typ av behov, detta tyckande förändras med tiden och man omdefinierar begreppet barn och vilka behov barn har (Norman 1996). För bara några år sedan var det helt okej att kalla ett rum på förskolan för dockvrå. Idag är det ett helt annat tänk som ligger bakom och föräldrarna i Torslanda hänger med. Det ser vi i de svaren (17 %) av Torslandaföräldrarna som skrev konkreta förslag på förbättringar. Bland dessa fanns ett genustänk samt ett arbetsmiljötänk. De vill att barnen ska få pröva på icke traditionella pojk-

och flicksysslor. Föräldrarna vill få mer personal eller mindre barngrupper i förskolan. Gårdstensföräldrarna ansåg att de ville ha varmare och bättre lokaler.

Helt enkelt olika utgångspunkter

Men lärare och föräldrar har olika förväntningar utifrån sina olika positioner, utifrån vilka roller gentemot verksamheten som de har. Läraren har en övervakande roll både mot barnen och mot föräldrarna (i och med anmälningssplikten). Mot barnen har läraren en yrkesroll, en professionell roll att lära barnet något, medan föräldrarna har en omvårdande roll gentemot barnet. Förskoleklassen blir en blandning av omvårdnad och lärande. Statens roll är att vara systemet med reglerade lagar och läroplaner som föräldrar och lärare skall följa.

Genom att lärare har en utbildning och är behöriga innebär det att de har studerat sitt yrke och vad som styr deras yrke. De har behandlat läroplanerna och styrdokumentet ingående. Detta har inte alla föräldrar gjort. Eftersom lärare har läroplanen som sitt arbetsuppdrag, blir en av uppgifterna att informera föräldrar om hur de arbetar utifrån läroplanen. Informationen som lärare ger når inte alltid fram till föräldrar av olika orsaker. Föräldrar kan ha flera barn i olika åldrar vilket leder till att föräldrarna har fler föräldramöten, utvecklingssamtal och andra krav som ställs på dem.

Hur ser det ut nu egentligen?

Människor verkar alla ha åsikter gällande vad som bör göras och läras ut i förskola och skola. Krav ställs på personalen att barn skall uppfostras på ett visst sätt av dagens föräldrar som lämnar barnen i förskolan från öppning till stängningsdags. I Gårdsten vill föräldrarna ha nattöppet vilket föräldrarna i Torslanda inte visat i svaren att de vill. Det kan bero på de kulturella skillnaderna mellan stadsdelarna. Det är även många föräldrar som inte lämnar barnen på förskolan så många timmar under dagen, samhället verkar gå åt det hållet enligt oss. Alla åsikter och möjligheter verkar finnas. Det svåra för oss lärare blir att hitta en balans mellan vad som är möjligt i verksamheten och vad dessa föräldrar, som lämnar barnen hela dagarna på förskolan och som vill att barnet är med i aktiviteter som den dagliga verksamheten kanske inte ger utrymme för egentligen. Idag är det varierande hur mycket föräldrarna engagerar sig i verksamheten och i barnen. Förskolorna har, som vi observerat i vår verksamhetsförlagda utbildning, olika aktiviteter som föräldrarna är delaktiga i, exempelvis luciafirande, städdagar eller öppet hus. Detta tar naturligtvis olika uttryck på olika förskolor. Personalen består av tre personer som vill möta alla tjugo barn på bästa möjliga sätt men det leder till att föräldrarnas förväntningar och krav inte i alla lägen går att mötas. Gars skriver att föräldrarna förväntar sig att lärarna ordnar en innehållsrik verksamhet och att aktiviteter som föräldrarna inte gör med sina barn tar lärarna med dem på (Gars 2006:20). Här kan det vara aktiviteter som att gå ut i skogen, åka och bada eller att gå på cirkusen när den kommer till staden. Föräldrarna känner att de inte har tid att gå på sådant när de har jobbat en hel dag eller vecka.

Statens inblandning

Eftersom vi har en demokrati i Sverige borde det föräldrarna vill, vara det som det bestäms om. Ifall nu föräldrarna egentligen skulle vilja vara hemma med sina barn borde staten kunna ta ett beslut gällande detta som stämmer överens med föräldrarnas vilja. Nu är det inte så för att många föräldrar tror att de inte hörs. Antingen vill de inte eller hörs de bara inte helt enkelt. Hur skulle man kunna göra så att gapet mellan statens beslutsorgan och föräldrarnas vilja inte skulle vara så stort?

Könsbundet eller jämställt?

Får papporna det intrycket att de inte är tillräckligt intresserade av sina barn? För bara några decennier sedan var det svårt att tro att det skulle finnas män i verksamheten. Det var långt ifrån att papporna självklart skulle hämta barnen på daghemmen tror vi. Det är inte så konstigt om det skulle vara så. Om pappor inte blir mottagna som pappor så blir de diskriminerade, män har också en annan kulturell bakgrund jämfört med kvinnor. Skulle en pappa hämta sitt barn kunde han ses som en utomstående, ”den andra”. Det är bra att vi har genusediskussionen för att det är inte bara män som diskriminerar kvinnor utan även den kvinnliga personalen som diskriminerade pappor genom sina fördomar. Vi kan också förstå att det var under tidigare decennier flest kvinnor som hämtade barnen då kvinnorna kunde samtal om sådant som berörde samtalsämnen som då ansågs som kvinnliga. Nu när det i snabbare takt, förhoppningsvis kommer fler män in i verksamhet känns det också mer naturligt att pappor hämtar sina barn på förskolan. Nu har även papporna något att småprata om när de hämtar sina barn.

”Genus i arbetet som pedagog handlar om en medvetenhet kring föreställningar och omedvetna förväntningar på de bägge könen” (Svaleryd 2003:30).

Arbetet för jämlikhet i båda stadsdelarna handlar även om ett genusarbete där lärarna blir medvetna kring sina föreställningar om de kulturella likheter och skillnader som finns mellan stadsdelarna. Det gäller för läraren att varken diskriminera gällande genus, olikheter eller likheter i kultur och traditioner.

I vår enkät upptäckte vi att antalet skrivna svarsalternativ var färre i Gårdsten än i Torslanda. Detta kan bero på att svenska inte är föräldrarnas modersmål i Gårdsten och det gör det svårt för föräldrarna att uttrycka sig. Vi tror att föräldrarna däremot har mycket mer att säga och att komma med, än Torslanda föräldrarna, om vi kunde möta dem på deras språk. Eftersom Gårdsten har den problematik i sin stadsdel som de har, så har föräldrarna mycket som de vill förändra och troligtvis vara delaktiga i. Språkbarriären gör detta svårt. Vi hävdar alltså att Torslandaföräldrarna blir ”hemmablinda” (Kernell 2002:61-62) och tycker då att allt är bra som det är, till skillnad från Gårdsten. Fast Gårdstensföräldrarna blir lika hemmablinda de också.

Forskning för framtiden

På egen hand hittade vi en uppsats ifrån Luleås Tekniska Universitet, en C-uppsats gjord i Kalix, där föräldrars förväntningar och behov har studerats. Uppsatsen skulle man kunna använda för att jämföra förväntningar mellan norra och södra Sverige.

Dagens barngrupper i förskolan ligger runt 20 barn, något färre i barngrupper med barn mellan 1-3 år. Personalen brukar vara tre, två pedagoger och en barnskötare. Är detta en rimlig fördelning? Det är en fråga att fortsätta forska och diskutera kring. Är föräldrarna medvetna om andra möjligheter och alternativ? Föräldrar tycker det är roligt att arbeta och göra karriär men är inte medvetna om att tiden då barn är små går fort – 5 år av deras liv.

Slutord

Genom att jämföra stadsdelarna med varandra kommer vi fram till både hur olika och lika föräldrarna tänker om förskoleverksamheten. En undersökning gällande varje frågas specifika mening skulle också kunna göras genom en kvalitativ enkät. Vår undersökning kan komma att hjälpa stadsdelarna med sitt arbete mot en mer jämställd och homogen förskoleverksamhet. Vad som kan verka självklart i en stadsdel är inte det i en annan och vi som lärare bör vara medvetna om andra lösningar som kan finnas på problem. Därför kan det vara bra med ett samarbete mellan stadsdelar så att de kan hjälpa varandra. För att vi som lärare ska kunna bemöta föräldrar på ett bättre sätt.

Referenslista

- Asplund, Johan (1991) *Essä om Gemeinschaft och Gesellschaft* Bokförlaget Korpen
- Esaiassion, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Wängnerud, Lena (2002) *Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad* författarna och Norstedts juridik AB STOCKHOLM
- Gars, Christina (2006) *Utvecklingssamtal – en berättelse om barn, föräldrar och förskollärare* HLS Förlag
- Johansson, Gunnel & Åstedt, Inga-Britta (1996) *Förskolans utveckling – fakta och funderingar* HLS Förlag
- Kernell, Lars-Åke (2002) *Att finna balansen, En bok om undervisningsyrket* Studentlitteratur, Lund
- Ladberg, Gunilla (1978) *Daghem - Förvaringsplats eller barnmiljö?* Prisma
- Läraryrket (2004) *Lärarens handbok* Tryckindustri Information Solna
- Lundbäck, Anita & Sandlund, Helena (2000) *Föräldrars förväntningar på och behov av förskoleverksamhet - En studie över vad föräldrar i kö för förskoleverksamhet med barn 1-5 år har för förväntningar och behov på förskoleverksamheten i Kalix kommun* C-uppsats 2000:19 ISSN:1402 – 1773 ISRN:LTU – CUPP - - 00/19 - - SE Luleå Tekniska Universitet
- Norman, Karin (1996) *Kulturella föreställningar om barn Rädde barnen*
- Pramling, Samuelsson, Ingrid, Sheridan, Sonja *Lärandets grogrund Perspektiv och förhållningssätt i förskolans läroplan.*
- Prismas Engelska Ordbok (2006) Nordstedts akademiska förlag
- Prismas Lilla Tyska Ordbok (1997) Bokförlaget Prisma Stockholm
- Ronström, Owe, Runfors, Ann, Wahlström, Karin (1998:11) *Det här är ett svenskt dagis - En etnologisk studie av dagiskultur och kulturmöten i norra Botkyrka* Mångkulturellt centrum och författarna
- Stensöta, Helena (2004) *Den empatiska staten – Jämställdhetens inverkan på daghem och polis 1950-2000*
- Svaleryd, Kajsa (2003) *Genuspedagogik – En tanke- och handlingsbok för arbete med barn och unga* Liber
- Wellros, Seija (1998) *Språk, kultur och identitet* Studentlitteratur, Lund

Elektroniska källor

Utdrag om lagen om allmän förskola. Hämtad från <http://www.skolverket.se/sb/d/383> Hämtad den 23 november 2007

Lova Olsson *Satsning på mer skola i förskolan - intervju med Anders Borg* hämtad från http://www.svd.se/nyheter/politik/politikdirekt/artikel_587731.svd publicerad den 13 november 2007 hämtad den 13 november 2007

Utdrag om lagen om allmän förskola. Hämtad från från <http://www.skolverket.se> 17 januari 2008

http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&dok_id=SFS1985:1100&rm=1985&bet=1985:1100

Bilaga 1

Enkät gällande dina förväntningar

1. Din ålder _____
2. Är du kvinna man
3. Härkomstland _____
4. Är du hemma _____ Eller är du yrkesarbetande _____ Yrke _____
5. Antal barn i vilka åldrar _____
6. Hur viktigt tycker du att det är att det finns förskola?
Inte alls   Mycket viktig
7. Hur viktigt tycker du att det är att det finns förskoleklass?
Inte alls   Mycket viktig
8. Hur mycket skola tycker du det ska vara i förskolan?
Ingen alls, det skall vara lek   Mycket, det skall vara lektioner
9. Hur mycket skola tycker du det ska vara i förskoleklassen?
Ingen alls, det skall vara lek   Mycket, det skall vara lektioner
10. Anser du att ditt barn ska få bestämma över sin tid på förskolan?
Ingen alls   Mycket stort
11. Anser du att din vilja gällande planeringen på förskolan blir uppmärksamrad/hörd?
Inte alls   Mycket
12. Hur viktigt tycker du det är att lärare är behöriga? Dvs. har examen som lärare?
Inte alls   Mycket stor
13. Beskriv den optimala lärarens egenskaper med max 10 ord _____
_____
_____
14. På vilka sätt har du fått information? (kryssa i de alternativ som stämmer)
Föräldramöten Utvecklingssamtal Välkomstbrev Veckobrev Telefonkontakt Mail Muntligt Ingen
- Hur ofta/termin _____
15. Hur viktig anser du att informationen är som du får ?
Inte alls   Mycket viktig

16. Beskriv med 10 ord vilken den viktigaste informationen är som du förväntar dig få, genom de olika informationstillfällena

---

---

17. Har du förtroende för läraren?

Nej, Ingen alls

Ja, Mycket stort

18. Anser du att ditt barn har en bra arbetsmiljö?

Nej, inte alls

Ja, mycket bra

19. Skulle du vilja förändra öppettiderna på förskolan?

Nej, inte alls

Ja, mycket

20. Finns det något du skulle vilja förändra gällande arbetsmiljö/ tider?

---

21. Anser du att läraren vid utvecklingssamtalen bedömer/betygsätter dig?

Nej, inte alls

Ja, mycket

22. Anser du att lärarens bemötande under utvecklingssamtalen är att ni är jämställda?

Nej, inte alls

Ja, mycket

23. Vad skulle du vilja förbättra?

---

24. Anser du att läroplanen för förskolan är relevant för verksamheten?

Nej, inte alls

Ja, mycket

Tack för din medverkan!

Bilaga 2 Utdrag från skollagen gällande förskoleverksamhet

Utdrag om lagen om allmän förskola. Hämtad från från <http://www.skolverket.se> 17 januari 2008

http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&dok_id=SFS1985:1100&rm=1985&bet=1985:1100

1 kap. Allmänna föreskrifter

Utbildning för barn och ungdom

1 § För barn och ungdomar anordnar det allmänna utbildning i form av förskoleklass, grundskola och gymnasieskola samt vissa motsvarande skolformer, nämligen särskola, specialskola och sameskola.

Förskoleklassen, grundskolan, gymnasieskolan, särskolan, specialskolan och sameskolan bildar det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Dessutom finns särskilda utbildningsformer som anordnas av det allmänna för dem som till följd av sjukdom eller av annat skäl inte kan delta i skolarbetet inom det offentliga skolväsendet.

Det allmänna anordnar också pedagogisk verksamhet i form av förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. För dessa verksamheter gäller i denna lag endast bestämmelserna i 1 kap. 2 a §, 2 a kap. samt 15 kap. 5 och 11 §§. Lag (2005:21).

2 § Alla barn och ungdomar skall, oberoende av kön, geografiskt hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Utbildningen skall inom varje skolform vara likvärdig, varhelst den anordnas i landet.

Utbildningen skall ge eleverna kunskaper och färdigheter samt, i samarbete med hemmen, främja deras harmoniska utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I utbildningen skall hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd.

2 a § Förskoleverksamheten, skolan och skolbarnsomsorgen skall på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan,

organisationer och andra som berörs. I fråga om utlämnande av uppgifter gäller de begränsningar som följer av 2 a kap. 18 § och 9 kap. 16 a § denna lag och av sekretesslagen (1980:100).

Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453). Lag (2003:415).

3 § Vid sidan av de skolformer som anordnas av det allmänna kan det finnas skolor som anordnas av enskilda fysiska eller juridiska personer (fristående skolor).

Gemensamma bestämmelser för det offentliga skolväsendet

11 § Det offentliga skolväsendet för barn och ungdom och det offentliga skolväsendet för vuxna bildar tillsammans det offentliga skolväsendet.

12 § Den som är huvudman för en del av det offentliga skolväsendet ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag och de bestämmelser som kan finnas i annan lag eller förordning.

Utöver vad som föreskrivs i denna lag kan i annan författning finnas föreskrifter särskilt om

- mål och riktlinjer för utbildningen,
- utbildningens innehåll och
- utbildningens omfattning i tiden.

13 § För det offentliga skolväsendet finns statliga skolmyndigheter.

14 § Skolväsendets överklagandenämnd har till uppgift att pröva överklaganden av vissa beslut på skolväsendets område.

17 § Med utlandssvensk elev avses i denna lag en elev vars vårdnadshavare stadigvarande vistas i utlandet och av vilka minst en är svensk medborgare.

Regeringen får meddela föreskrifter om att också annan skall

räknas som utlandssvensk elev. Lag (1996:60).

2 § För ledningen av utbildningen i skolorna skall det finnas rektorer. Rektorn skall hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Som rektor får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om mottagande i det offentliga skolväsendet av elever som inte räknas som bosatta i Sverige. Detsamma gäller mottagande av barn i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Lag (2001:799).

11 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för skolhuvudmannen att lämna sådana sakuppgifter om skolverksamheten och sådan verksamhetsredovisning som behövs för uppföljning och utvärdering av verksamheten. Detsamma gäller skyldighet för en kommun att lämna sakuppgifter om verksamheten och sådan verksamhetsredovisning som behövs för uppföljning och utvärdering av förskolverksamheten och skolbarnsomsorgen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmannen för en fristående skola att lämna ekonomisk redovisning över verksamheten.

Regeringen får vidare meddela föreskrifter om vite för den som inte följer bestämmelserna om uppgiftsskyldighet i första eller andra stycket. Lag (2005:21).

(Utdrag från skolverket.se 17 januari 2008

http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&dok_id=SFS1985:1100&rm=1985&bet=1985:1100)